

Universitätsbibliothek Paderborn

Cvrsvs Theologici ...

Ea Brevitate Conscriptus, Qvam Tot Tantarvmqve Rervm Amplitudo Et
Varietas Patitvr ...

Quas Secunda Secundæ Et Tertia Pars Divi Thomæ Complectitvr -
Qvæstiones Insvper Ad Mores, & praxim spectantes, maximè circa
Sacramenta, accuratè declarantur

Carleton, Thomas Compton

Leodii, 1664

Sect. VI. Alia quædam de subsistentia creata, & peculiariter an consistat in
negativo.

urn:nbn:de:hbz:466:1-13826

quartò : Subsistentia siquidem est connaturalis proprietatis, naturaliter substantiis debita, ergo solum dicere ordinem debet ad res intra ambitum rerum omninò naturalium, nec præcipuè respicere potest Deum, ut auctorem supernaturalem, forma enim naturalis habere debet effectum naturalem sibi proportionatum, & solis naturæ viribus definitum. Unde colligo, si possit munus aliquod naturale inveniri, quod adscribamus subsistentiæ, non esse ad hoc confugiendum.

IX.
Formalis itaque conceptus subsistentia est, ut sit ultimus terminus & complementum naturæ.

Effectus itaque formalis subsistentiæ est, ut sit ultimus terminus, & complementum naturæ, sicut enim res integraliter habent suos terminos, & complementa juxta probabilem sententiam, puncta scilicet terminativa, & accidentales etiam perfectiones, ut flos colorem, lac dulcedinem, Sol lucem, &c. ita quidni habere etiam debet substantia suam perfectionem & complementum substantiale, ergo hoc est munus sufficiens alicujus formæ, esto nullum aliud effectum præberet, quæ est ratio sufficiens hujus rei.

X.
Quo sensu subsistentia reddat naturam existentem per se.

Hinc verificantur alia quæ de subsistentiâ afferri solent ab auctoribus, nempe quod reddat rem existentem per se, id est completam in ratione existentiæ per se, seu substantialiter, cum proprium substantiæ sit existere per se. Reddit etiam rem incommunicabilem alteri tanquam supposito, id est, hac stante non potest res illa uniri naturaliter alteri supposito, sive proprio, sive alieno, licet hic non sit primarius effectus subsistentiæ, sed communis & generalis illi cum aliis terminis respectu suorum effectuum formalium. Unde etiam formæ substantiales materiales habent subsistentiam, seu ultimum hunc terminum substantialem non minus quam anima rationalis, licet sint dependentes à subiecto; reddere enim independentem à subiecto non est effectus subsistentiæ, sed creationis, ut jam dictum est.

XI.
Nil obstat, quo minus humana natura cum propriâ existentia assumatur à Verbo.

His positis, ad quæstionem Respondeo: Nullam esse implicantiã, ut humana natura existens in propriâ subsistentiâ assumatur à Verbo: de factò tamen nullam propriam habuit. Secunda pars est de Fide, & definitur in Concilio Ephesino, can. 3. & 4. & in quintâ Synodo, can. 4. & 5. ac Patres omnes & Concilia docent contra Nestorium, in Christo non esse duas personas.

XII.
Ratio est, quia in hac assumptione nulla apparet repugnantia.

Prima pars est contra Scotum in 3. Dist. 1. q. 2. paragrapho ad quæstionem igitur; Durandum, Caietanum 3. parte, quæst. 3. art. 6. Patrem Suarez Disp. 14. sect. 1. Vasquez Disp. 19. num. 6. & multos ex Recentioribus: tenet tamen Pater Hurtado Disput. II. Metaphys. sect. 7. & alii. Ratio conclusionis est generalis illa quæ afferri solet pro hujusmodi quæstionibus, quæ procedunt de potentiâ absolutâ, nempe nulla est repugnantia, ergo. Confirmatur, potest eadem natura creata assumi à tribus personis divinis, ergo & existens in propriâ subsistentiâ: quam consequentiam, concessò antecedente, ut communiter illud concedunt auctores hujus sententiæ, ait Scotus negari non posse, quâ de causâ negat ipse antecedens, ut supra vidimus. Hanc conclusionem latius discussi Disp. 8. Metaphysicæ, aliaque ad subsistentiam spectantia, quæ hic non sunt repetenda.

SECTIO SEXTA.

Alia quedam de Subsistentiâ creatâ, & peculiariter an consistat in negativo.

QUÆRES, Utrùm subsistentia naturæ humanæ, quam per unionem ad Verbum impositam esse dicimus, & si humanitas prius tempore extitisset antequam uniretur, fuisset per assumptionem destructa; utrum inquam, subsistentia hæc sit quid positivum, an in negatione consistat? Hanc difficultatem latè discussi in Philosophiâ, Disp. 8. Metaphysicæ, sect. 2. & 3. ubi ostendi sitam esse in positivo: & quamvis ab illo tempore multa à doctis quibusdam Recentioribus, quique hanc quæstionem labore suo & industria non parum illustrarunt, à latta videantur ex Conciliis tum Parribus, quibus acriter contendunt subsistentiam creatam consistere in negatione unionis cum altero, præsertim digniore, nihilo tamen fecius in sententiâ de subsistentiâ in positivo sitâ persisto, utpote quæ & ad rei veritatem, & ad Concilii ac Patrum hac de re loquentium auctoritatem tuendam multo mihi videtur accommodatior, cum parum è dignitate Concilii sit, ut tot eruditione & sapientiâ præstantes viri in unum ex diversis orbis partibus convocarentur ad definiendum alicujus lumine naturæ notum, humanitatem scilicet unitam Verbo non manere non unitam, seu habentem hujuscemodi unionem non habere ejusdem unionis negationem, quod plurimum ridiculum videtur, & definitiones Conciliorum exponere ludibrio. Sed de hoc latius dixi in Metaphysicâ, loco proximè citato.

Illud verò nullo modo mihi efficax videtur, quod ad probandum subsistentiam creatam in negatione sitam esse afferunt contrariæ sententiæ auctores, eique præcipuè insistent, quòd nimirum Concilium & Patres affirmant, ideo humanitatem non subsistere propriâ subsistentiâ, quia unitur Verbo, ergo, inquam, juxta Patres subsistentia propria, seu creata formaliter sita est in negatione unionis cum alio perfectiore, sicque rejiciunt omnem entitatem positivam à ratione subsistentiæ.

Hoc tamen nullo pacto probat intentum; fateor enim causam cur non habeat Christi humanitas propriam subsistentiam esse, quia unitur Verbo, hinc tamen non rectè inferitur, negationem hujus unionis esse illius subsistentiam, sed solum sequitur ex hac unione ad subsistentiam Verbi humanitatem non habere propriam, quia nulla res creata potest naturaliter habere duas: cum ergo Deus statuerit ut hæc humanitas semper uniretur subsistentiæ divinæ, nunquam connaturaliter habere potuit propriam. Imò non magis sequitur hæc consequentia, humanitas quia unitur subsistentiæ Verbi, caret propriâ subsistentiâ, ergo subsistentia creata consistit formaliter in negatione hujus unionis, quam hæc, aqua fervens non habet frigus quia habet calorem, ergo frigus consistit formaliter in negatione caloris.

Nihil ergo aliud docent Patres, & Concilia, quam rationem cur humana Christi natura non habeat propriam subsistentiam, nec constituat personam

I.
Utrum subsistentia humanitatis per assumptionem imposita, sit quid positivum, an negativum.

II.
Dicitur Asserere Patres humanitatem non habere propriam subsistentiam, quia unitur Verbo.

III.
Ratio ista non est formalis, sed casualis.

IV.
Quomodo in partem.

*Lari Patrum
hoc de re di-
ta discussu-
antur.*

sonam esse quod uniatur divinæ. Sic Rusticus Diaconus à Patre Wadingo hic, disp. 4. dub. 2. §. 4. citatus, qui refertur tomo 6. Biblioth. novæ, p. 2. edit. Colonien. cum Acephalo quodam hic de re disputans, dum quæreret hæreticus, quando, ut fatentur orthodoxi, natura humana Christi nihil minus habeat, quam naturæ aliarum personarum humanarum, cur non sit persona, & consequenter duæ personæ in Christo, ut volebat Nestorius: respondet Rusticus diaconus, ideo naturam illam humanam Christi non esse personam, quia Deus illam naturam humanam nunquam suâ gratiâ, atque gubernatione depositam reliquit, &c. sed & ob hoc eam creavit, non ut sua, sed ut ejus esset, & super semetipsum eam fundavit tanquam super basim quandam, vel fundamentum, &c. Respondeo, hoc ejus dictum esse verissimum, nullâ tamen ratione probat subsistentiam creatam sitam esse in negatione, sed ostendit solum naturam humanam non fuisse personam, seu non habuisse propriam subsistentiam, quia super Verbum tanquam super basim & fundamentum fuit fundata, seu quod unita fuerit subsistentiæ divinæ, ex quo, ut jam ostensum est, optimè sequitur eam non habuisse subsistentiam propriam, cum habere simul duas naturaliter non possit. Eodem modo intelligendus est Beatus Theodorus Carix Episcopus ab eodem citatus, & alii.

V. Quando verò Patres dicunt Verbum assumptum fuisse naturam humanam completam, intelligendi sunt assumptum completam in ratione naturæ, seu quoad ea, quæ ad naturam spectant, prout à subsistentiâ distinguitur: Patres enim, ut constat, naturam & subsistentiam tanquam duo distincta proponebant, & alteram, nempe naturam, à Verbo assumptam fuisse aiebant, alteram verò, subsistentiam scilicet, docent non fuisse assumptam, & hoc sensu asserunt fuisse assumptam naturam perfectam & integram, nimirum in ratione naturæ.

VI. Eodem modo accipiendi sunt, dum asserunt naturam fuisse assumptam cum proprietatibus, iis videlicet, quæ assumptioni non repugnant; sicut ut Disputatione octavâ Metaphysicæ supra citatâ dixi, Concilium Tridentinum sessione 13. can. 2. definit substantiam panis in Eucharistiâ destitui, manentibus panis & vini speciebus, seu accidentibus, & tamen certum est panis & vini ubicationem non manere, sicut nec unionem, seu inhærentiam, per quam hæc accidentia substantiæ panis & vini ante consecrationem conjungebantur. Sicut ergo hic dicere debent adversarii, intelligi debere Concilium de iis solum accidentibus, quæ remanere possunt, quantitate scilicet, albedine, & similibus, idem in præsentia affirmare debent de proprietatibus, eas nimirum solas esse assumptas, quæ assumptioni non repugnant, subsistentia verò, ut constat, assumi non potest.

VII. Dices cum Wadingo citato, si subsistentia creata sita sit in re aliqua positivâ, mirum est hanc à Patribus tunc non fuisse insinuatam, sed potestrem tantummodo his temporibus, & profligatâ jam penitusque extinctâ Nestorii hæresim mundo innotuisse. Respondetur primò, parum curasse Patres utrum subsistentia creata in re positivâ sita esset, an in negatione, sed de hoc solum fuisse sollicitos, ut contra Nestorium ostenderent unionem hanc humanæ naturæ non esse tantum moralem, seu per affectum, sed realem, &

physicam, hoc autem abundè probant, ostendendo assumptam fuisse naturam, non subsistentiam, in quocunque demum hæc subsistentia consisteret, positivò scilicet, an negativò, nec enim intererat Concilii ad has speculationes Philosophicas descendere. Cum ergo nihil obstet unioni physicæ præter subsistentiam, hæc non assumptâ, non poterant esse duæ personæ, & consequenter non unio tantum per affectum, ut contendebat Nestorius.

Respondetur secundò, Patres apertè indicare subsistentiam creatam esse quid positivum, agentes namque contra Nestorium, frequenter aiunt Verbum assumptum fuisse naturam hominis, non personam, quæ propositio, ut supra dixi, si subsistentia secundum illos fuisset mera negatio assumptionis, seu unionis, planè fuisset ridicula, & fecisset hunc sensum, *Natura assumpta non mansit non assumpta*, seu habens unionem physicam ad Verbum, non habuit ejusdem unionis negationem: quis de talibus viris hoc existimare potest, quod scilicet proferre vellent, & posteris ad perpetuam rei memoriam tradere propositionem tam ridiculam: sanè parum eorum honori consulit P. Wadingus, si hoc de ipsis affirmet. Deinde Justinianus in edicto Fidei per Vigilium approbato, sic scribit: *Omnes Sancti Patres consonanter nos docent, aliud esse naturam sive substantiam, & aliud subsistentiam sive personam*: quæ verba, præsertim particula *aliud* apertè indicat existimasse eos subsistentiam esse aliquid positivum, distinctum à naturâ.

Præterea ex Concilio ipso Ephesino haud obscure colligitur, existimasse Patres subsistentiam creatam esse quid positivum; cum enim Canone 2. definiissent Verbum Dei esse secundum substantiam unitum carni, Canone immediatè sequente definiunt, post hanc unionem non mansisse duas subsistentias, ergo non est idem juxta illos naturam unitam esse alteri, & non subsistere, alioqui secunda illa definitio planè esset frustranea: sicut quia idem realiter est orbari omni luce, & esse tenebrosum, haud rectè is agere censeretur, qui postquam probavit locum aliquem orbatum esse omni luce, probaro deinde conatur eum esse tenebrosum.

Sed ponamus Patres illos, qui se Nestorio tunc temporis opponebant, positivam hujusmodi subsistentiam clarè non tradidisse, quia hæc non erat controversia quæ eo tempore agitabatur, solum namque, quod eorum tunc intererat, definiiverunt humanam Christi naturam verè fuisse Verbo unitam, & non duas, sed unam tantum in Christo esse subsistentiam; quoties tamen accidit, ut benè observat P. Arriaga hic, Disputatione 25. sect. 4. Veritates aliquas, non ita clarè initio & distinctè traditas, Scholasticorum postea operâ enucleatius declarari, novaque luce illustrari: & ut non abeam longius, hi ipsi auctores qui in positivam hanc subsistentiam, eo quod nuper tantum clarè, & distinctè tradita sit, invehuntur; hi inquam ipsi Patrem Ludovicum Molinam mirè extollunt, optimèque de re Theologicâ meritum esse affirmant, quod scientiam mediam non ita distinctè antea traditam, è tenebris veluti eruerit, clarèque in scholas invexerit, atque ad libertatem prædestinationis, singularèque Dei in prædestinatos beneficium declarandum applicuerit, & nihilominus æquè dicere possent mirum esse tot jam labentibus sæculis, cum plurimæ circa gratiam ac prædestinationem exortæ fuissent hæreses, hanc scientiam, per quam

VIII.

Varie ostenditur Patres indicare subsistentiam creatam esse quid positivum.

IX.

Concilium Ephesinum innuit apertè subsistentiam creatam esse quid positivum.

X.

Veritates varis prius obscure tradita, à Theologis postea magnam lucem accipiunt.

fatentur difficultates illas omnes facillimè expediti, non fuisse clarè & distinctè in Ecclesiâ traditam, sed nunc tantùm, aliquot nimirum sæculis postquam hærefes illa omnes obtrita sunt ac penitus profligatae.

XI. *Auctores multi gravissimè subsistentiam creatam faciunt in positiva.*
 Hanc itaque sententiam de subsistentiâ creatâ in enitate positivâ realiter à naturâ distinctâ consistente præter alios tenent doctissimi quique nostræ Societatis viri, Valentia, Suarez, Vasquez, Tannerus, Hurtado, Lugo, Arriaga, & alii, hancque expeditissimam esse viam asserunt Mysterium Incarnationis explicandi. Videatur Disputatio octava Metaphysicæ, ubi Sectione 2. & 3. fusè hanc quæstionem discussi; eamque multo fufius discutit P. Arriaga hæc, Disputatione vigesimâ quintâ.

XII. *An humanitas christi habeat modum appetitum ad subsistentiam propriam.*
 Quæres: Utrùm humanitas unita subsistentiæ Verbi habeat appetitum ad propriam? Si per appetitum nil intelligatur aliud, quàm capacitas naturalis ad illam, non est dubium quin illam retineat, etiam unita Verbo, cum sit ipsa entitas illius. Simul ergo cum unione ad Verbum habet capacitatem ad subsistentiam propriam, non tamen ut habeat simul, ut de potentiâ liberâ fateri debent omnes, quæ est capacitas seu potentia ad operandum & non operandum, cum hac tamen capacitate antecedente, & transcendentali stat incapacitas consequens, & prædicamentalis. Hic autem appetitus seu capacitas solùm est per modum affectus simplicis, & amoris, non desiderii, quasi non esset contenta subsistentiâ divinâ, aut esset violentum ipsi non habere propriam subsistentiam, cum illâ non orbetur nisi per perfectiorem, & per quam melius completur, licet non tam connaturaliter. Nec videtur posse dici appetere quasi cum quâdam inquietudine propriam subsistentiam; sic enim appeteret separationem à Verbo, quod ut appetitu elicitò nullus prudens appeteret, ita nec naturâ innatâ, cum opus naturæ sit opus intelligentiæ.

XIII. *Duam christo sunt partiales uniones hypostaticæ.*
 Infero ad conclusionem hujus Disputationis non esse in Christo unam unionem hypostaticam & indivisibiliter terminatam ad totam humanitatem, ut volunt Vasquez & Albertinus, sed duas

partiales quarum altera terminatur ad corpus, altera ad animam: ita P. Suarez, P. Hurtado, & alii. Ratio est primò, quia partes integrales habent suas subsistentias partiales, alioqui quoties gutta aquæ cadit in mare, toties perire deberet tota subsistentia oceani, & nova emergere, quod etiam dicendum esset de unione hypostaticâ singularis momentis quibus nutriebatur corpus Christi.

Secundò probari hoc solet ex Patribus, qui ideo dicunt mansisse unionem in triduo inter partes, animam scilicet & corpus ad Verbum, licet non manserit unio illarum partium inter se, quia prior unio erat indissolubilis ex naturâ suâ; sic enim loquitur S. Cyrillus, *Unio, inquit, ad animam & corpus erat simpliciter, etiam per mortem ipsam indissolubilis*: Item sanctus Fulgentius ad Thrasimundum lib. 3. cap. 13. sic habet, *Ab ipso conceptionis virginis exordio sic in Christo personalis unitas mansit, ut in morte divinitas nec ab animâ, nec à carne posset separari susceptâ*. Alia Patrum testimonia videri possunt apud Auctores citatos.

Dices: Singulis instantibus quibus Christus nutriebatur, aliquid materiæ acquirerebatur & deperderetur aliquid; ergo & pars unionis hypostaticæ, sicque ante annum trigessimum, sicut verosimile est totam materiæ fuisse deperditam, ita & totam unionem hypostaticam, præsertim cum non admittamus materiæ primogeniam; ergo hæc unio non est ex naturâ suâ indissolubilis. Nego consequentiam: Licet enim paulatim deperdat prior unio, paulatim tamen alia pars acquiritur, unde sicut connaturaliter acquirit corpus Christi novas minimas partes materiæ, ita & addi debent novæ minimæ partes unionis hypostaticæ. In morte autem, si dicatur prior unio totaliter destrui, nihil planè est quod petat unionem corporis aut animæ cum Verbo, ac proinde si Deus tunc producat novas uniones inter partes & Verbum, non fit ex illâ exigentiâ ex parte illarum, sed merè gratis, & ex voluntate Dei, sicque contra Patres unio illa in triduo ex naturâ suâ esset dissolubilis, & non dimitterentur partes merè ex beneplacito Dei.

